

На основу члана 3. и 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, број 35/23, у даљем тексту: Закон) и члана 44 Статута Филозофског факултета у Новом Саду, Савет Филозофског факултета на седници одржаној дана _____ донео је

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Предлог

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником о безбедности и здрављу на раду (даље: Правилник) ближе се уређују права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду запослених, студената и других лица Филозофског факултета у Новом Саду (даље: Послодавац).

Циљ је очување живота и здравља лица који раде или бораве на Факултету, унапређење услова рада и студирања, спречавање настанка повреда, професионалних и других болести, развијање културе превенције и одговорности.

Члан 2.

Изрази употребљени у овом Правилнику у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Члан 3.

У складу са Законом право на безбедност и здравље на раду код Послодавца имају:

- наставно особље;
- ненаставно и техничко особље;
- студенти током наставе, испита, праксе и других активности;
- лица ангажова по другим основама;
- спољни извођачи радова и посетиоци.

Члан 4.

Безбедност и здравље на раду се заснива на начелима превенције, одговорности, информисања, обуке и сталног унапређења услова рада.

II ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ПОСЛОДАВЦА

Члан 5.

. Послодавац је дужан да:

- обезбеди и спроводи превентивне мере безбедности и здравља на раду у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона;
- радни процес прилагоди способностима запосленог у погледу безбедности и здравља на раду;

- обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске трошкове за запосленог и представике запослених;
- актом у писаној форми именује саветника за безбедност и здравље на раду;
- обучава запослене за безбедан и здрав рад;
- обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
- ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских (гасови, паре, димови и прашине), физичких штетности (бука, вибрације и штетна зрачења - осим јонизујућих зрачења), микроклиме (температура, брзина струјања и релативна влажност), осветљености и биолошких штетности;
- донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини;
- обезбеди пружање прве помоћи, обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи;
- заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених

Члан 6.

Пре почетка обављања послова, Послодавац потписује са извођачима радова споразум о сарадњи и координацији безбедности и здравља на раду.

Споразумом се одређује лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 7.

Послодавац је дужан да пре почетка извођења радова на висини, на електроинсталацијама, заваривања и другим ризичним пословима обезбеди издавање дозволе за рад.

Члан 8.

Дозволу за рад издаје саветник за послове безбедности и здравља на раду.

Дозвола за рад се издаје у два примерка, један примерак задржава саветник за послове безбедности и здравља на раду, а други примерак задржавају лица која извршавају послове. Дозвола за рад се трајно чува у архиви службе за безбедност и здравље на раду.

Члан 9.

Послодавац је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и личну заштитну опрему у исправном стању и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом и да спроведе обуку запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме.

Члан 10.

Лична заштитна опрема се користи на пословима одржавања хигијене и техничког одржавања.

Члан 11.

Послодавац ће писаним актом именовати запосленог који издаје личну заштитну опрему и о томе води писану евиденцију.

Члан 12.

Послодавац може да запосленима да на коришћење опасне хемијске материје и друге хемијске материје ако је учинио доступним безбедносни лист.

Члан 13.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, Послодавац је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

Члан 14.

Послодавац је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад:

- код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања;
- код премештаја на друге послове;
- приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад;
- код промене радног процеса.

Члан 15.

Ако код Послодавца обављају рад запослени другог послодавца под његовим надзором и руковођењем, на основу уговора, споразума или по било ком другом основу, дужан је да те запослене обучи за безбедан и здрав рад, у складу са Законом.

Члан 16.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад, Послодавац обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси Послодавац. Трошкови обуке обезбеђују се из средстава Послодавца и не могу бити на терет запосленог

Члан 17.

Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке.

Члан 18.

Послодавац обавештава у писаној форми о резултатима процене ризика запослену за време трудноће, породиљу и запослену која доји дете, запосленог млађег од 18 година живота, особу са инвалидитетом и запосленог код кога је утврђена професионална болест.

Члан 19.

У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне и неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле Послодавца или због изузетних догађаја чије

последнице упркос свим предузетим мерама од стране Послодавца нису могле избећи, Послодавац није одговоран у смислу овог Закона.

Послодавац није одговоран ако је повреда настала ван процеса рада и кад је повреда последица физичког напада трећег лица на које Послодавац није могао да утиче.

Послодавац није одговоран кад је повреда последица не поступања запосленог по јасним упутствима Послодавца.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 20.

Запослени је обавезан да:

- води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од Послодавца;
- примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести саветника за послове безбедности и здравља на раду;
- пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 21.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Члан 22.

Запослени има право да одбије да ради:

- ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- ако му Послодавац није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком.
- ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика на радном месту и мерама за њихово отклањање;
- дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- ако није издата дозвола за рад.

Члан 23.

Обавезе и одговорности руководиоца су да:

- врши свакодневну контролу процеса рада и примену прописаних мера и поступака за безбедан и здрав рад, контролише исправност средстава за рад (штитника, ограда, пролаза и сл.) и извештава саветника за послове безбедности и здравља на раду о примени мера за безбедност и здравље на раду;
- саветника за послове безбедности и здравља на раду, обавести писаним документом или електронским путем о набавци и монтирању нове опреме и премештању постојеће опреме, да би се организовала прописана провера испуњавања услова за безбедан и здрав рад пре почетка обављања послова са том опремом;
- води рачуна да се поштује донета забрана коришћења опреме за коју се утврди да не испуњава услове за безбедан и здрав рад;
- води рачуна да се поштује донета забрана рада издата на име запосленог;
- писаним путем доставља обавештење саветнику за послове безбедности и здравља на раду о потреби да запослени обавља послове на више радних места, како би се пре почетка обављања послова извршила обука за безбедан и здрав рад запосленог;
- предузима мере за отклањање кварова и других недостатака који би могли угрозити безбедност и здравље на раду и обустави рад на одређеном радном месту док се не отклони опасност;
- обустави рад запосленом код кога уочи рад са неисправним средствима рада као и употребу неисправне или нефункционалне личне заштитне опреме и о свим неисправностима обавести саветника за послове безбедности и здравља на раду;
- писаним путем обавести саветника за обављање послова безбедности и здравља на раду о томе да запослени не употребљава или ненаменски употребљава личну заштитну опрему;
- заједно са саветником за послове безбедности и здравља на раду или према добијеним инструкцијама од саветника за послове безбедности и здравља на раду истакне на видном месту упутства за безбедан рад;
- обавести саветника за послове безбедности и здравља на раду о потреби да се истакнуто, оштећено, упутство замени са новим или да се изradi ново упутство за безбедан и здрав рад;
- заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност по живот или здравље запослених и лица која се по било ком основу налазе у радној средини и о томе писаним путем обавести саветника за послове безбедности и здравља на раду и Послодавца;
- одмах пријави саветнику за послове безбедности и здравља на раду сваку повреду на раду, као и опасну појаву која може угрозити живот и здравље запослених или других лица која се по било ком основу налазе у радној околини;
- сва лица која се по било ком основу налазе у радној средини упозори на опасна места или на штетности по здравље, упозна их са мерама безбедности које морају да примене, као и да их усмери на безбедне зоне;
- уколико посумња да је неко од запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности о томе обавести саветника за послове безбедности и здравља на раду;
- писаним путем обавести саветника за послове безбедности и здравља на раду о запосленима који се не придржавају прописаних мера заштите и упутстава или који одбије да поступи по упутствима за безбедан и здрав рад;

- у случају повреде на раду, обезбеди пружање прве помоћи повређеном и обезбеди место догађаја док се не изврши утврђивање узрока повређивања;
- тренутно, односно у најкраћем могућем року предузима мере за отклањање уочених недостатака и стара се да се спроведу усмене и писане инструкције које добије од саветника за послове безбедности и здравља на раду.

Члан 24.

Послодавац је дужан да донесе програм обуке и организује посебну обуку из области безбедности и здравља на раду за обављање послова руководиоца.

Члан 25.

Послодавац одређује лице/а која ће саветнику за послове безбедности и здравља на раду благовремено достављати информације, обавештења у вези са пословима из области безбедности и здравља на раду, а нарочито:

- обавештење у писаној форми о пријему новог запосленог пре него што запослени започне да ради;
- обавештење у писаној форми о премештању запослених на друго радно место;
- обавештење у писаној форми о ангажовању других лица која ће за потребе Послодавца обављати послове повремено по потреби;
- обавештење у писаној форми о свакој промени руководиоца;
- информацију о промени правилника о организацији и систематизацији послова или уговора о раду.

Члан 26.

Запослени је обавезан да:

- води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од Послодавца;
- примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести саветника за послове безбедности и здравља на раду;
- пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене.

Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

Члан 27.

Запослени је дужан да сарађује са Послодавцем и саветником за послове безбедности и здравља на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

Члан 28.

Приликом рада од куће и рада на даљину, Послодавац је дужан да обезбеди безбедност и здравље на раду у сарадњи са запосленим, при чему је Послодавац дужан да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране Послодавца, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

Послодавац може да донесе акт о процени ризика за рад од куће и рад на даљину у писаној форми уз учешће запосленог.

Запослени је дужан да обавести Послодавца о испуњености услова потребних за безбедан и здрав рад у складу са актом о процени ризика, као и да благовремено обавести Послодавца о свакој накнадној промени услова.

IV ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 29.

Послове безбедности и здравља на раду обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду у складу са Законом.

Члан 30.

Саветник за послове безбедности и здравља на раду обавља послове у складу са Законом, а нарочито:

- 1) спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководилаца;
- 3) врши контролу и даје предлоге Послодавцу у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду код Послодавца;
- 9) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) организује и спроводи обуку:
 - запослених и других лица у складу са Законом,

- представника запослених,

- руководиоца,

- запослених за издавање личне заштитне опреме;

11) припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;

12) забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад;

13) организује лекарске прегледе запослених;

14) сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;

15) сарађује са представницима запослених/Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;

16) води евиденције у области безбедности и здравља на раду;

17) прати промену прописа и врши усклађивање аката, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду;

18) дужан је да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у складу са Законом.

Члан 31.

Послодавац је дужан да саветнику омогући независно и самостално обављање послова у складу са Законом и континуирано усавршавање знања у области безбедности и здрављу на раду.

VII. ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 32.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду Послодавац ангажује здравствену установу која обавља делатност медицине рада, за коју је надлежни државни орган утврдио испуњеност прописаних услова за обављање здравствене делатности, у складу са Законом.

Здравствена установа непосредно сарађује са саветником за безбедност и здравље на раду.

Члан 33.

Подаци о личности прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су здравствене установе која обавља делатност медицине рада која врши те прегледе, под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Члан 34.

Извештај о лекарском прегледу запосленог, доставља се Послодавцу на начин којим се не нарушава принцип поверљивости података о личности.

Члан 35.

Послодавац је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада.

Члан 36.

Послодавац је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед.

VIII. ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 37.

Запослени имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду.

Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор). Послодавац је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника Послодавца.

Члан 38.

Послодавац и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом и другим прописима.

Члан 39.

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

- 1) Послодавцу дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) захтевају од Послодавца да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да Послодавац није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања.

IX. ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Члан 40.

Послодавац је дужан да води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- 2) повредама на раду и професионалним болестима;
- 3) запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;

- 4) извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- 5) извршеним испитивањима услова радне средине;
- 6) издатој личној заштитној опреми.

Члан 41.

Саветник за послове безбедности и здравља на раду води писане евиденције свакодневног праћења и контроле примене мера за безбедност и здравље на раду.

Члан 42.

Послодавац је дужан да организује да се одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове свака смртна, колективна или тешка повреда на раду, као и опасна појава која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Послодавац је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана.

У случају настанка повреде на раду запосленог, руководилац је дужан да саветнику за послове безбедности и здравља на раду одмах достави своју писану изјаву и писане изјаве сведока.

Члан 43.

Послодавац је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете. Финансијска средства за осигурање падају на терет Послодавца.

Члан 44.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, послодавац је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи за безбедност и здравље на раду. Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

X НАДЗОР

Члан 45.

Надзор над применом овог Правилника, предузетих мера које се односе на безбедност и здравље на раду, врши министарство надлежно за послове рада преко инспектора рада.

Члан 46.

Послодавац је дужан да, у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

Члан 47.

Послодавац је дужан да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној или електронској форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

XI КАЗНЕНЕ МЕРЕ

Члан 48.

Казнене мере за запослене који и поред добијене писане опомене не спроводе мере и поступке за безбедан и здрав рад, одређује Послодавац у складу својим општим актом и одредбама Закона о раду.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 49.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли и интернет презентацији Послодавца. Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о безбедности и здрављу на раду на Филозофском факултету број 02-819/1 у Новом Саду.